

מחיית עמלק - ע"י עמל התורה

אנחנו נמצאים כעת באמצע תהליך שמתמשך בשלשה חלקים, מתחילים עם פרשת זכור, ממשיכים בתענית אסתר ומגיעים לפורים. מתחילים עם מחיית עמלק שהוא היה סיבת הרוע לגזירת להשמיד ולהרוג, אח"כ דברי הצומות וזעקתם שזה בתענית שהוא ורק הוא הדרך לבטל גזירות רעות, ובפורים זה יום ההצלה.

והשאלה נשאלת: איך מקיימים את מצות מחיית עמלק בזמנינו, הרי בא שנחריב ובלבל את האומות ואנחנו לא יודעים מי הם העמלקים. [מספרים שהגר"ח מואלוז'ין ראה את ניקולאי כשהוא היה ילד קטן ואמר שלפי הסימנים שהוא קיבל מהגר"א - אז יש לילד הזה סימנים של עמלקי. והחיים הראו שהוא צדק...]. אבל אנחנו שלא יודעים מיהו עמלקי, איך נקיים את המצוה הזו?

ויש שני אופנים: האופן הראשון זה מש"כ רבי אלחנן וסרמן זצ"ל בקובץ מאמרים במאמר 'מעשי למלך', בכל מלחמה יש שתי דרכים איך לגבור על האוייב, יש את הדרך הרגילה, לבא ולהילחם מערכה לקראת מערכה, פנים מול פנים, ואז גם נופלים חללים ולפעמים גם מפסידים. אבל יש דרך אחרת מאד פשוטה, לגלות את מצבור הנשק של האויב ולהשמיד את הכל, ואז לא יהיה לו מאיפה להתחיל, כי אף א' לא יבא להילחם בידיים ריקות מול טנקים ותותחים. ואז הוא ייכנע מיד מבלי להצטרך לדם ואש ותמורות עשן. אומר רבי אלחנן, מאיפה עמלק שואב את הכח שלו? מה מצבור הנשק שלו? כתוב בחז"ל ויבא עמלק וילחם עם ישראל ברפידים - כיון שרפו ידיהם מן התורה מיד ויבא עמלק! אומרים חז"ל הנשק של עמלק נלקח מרפיון ידיים מן התורה. וממילא ככל שאנחנו לומדים יותר ויותר - כך אנחנו מוחים את עמלק ואין לו כח.

אז יש לנו פה מחיית עמלק למהדרין גם בזמן הזה! ע"י העמל בתורה אתה לוקח לו את כל הכח! וזה שייך גם אצל מנהיגי העם, וזה פשוט.

מרח"ה זיע"א היה רגיל להביא את המדרש (אסתר רבה י, ד) ויקח המן את הלבוש ואת הסוס - הלך אצל מרדכי, כיון שהגידו למרדכי שהוא בא - נתיירא עד מאד, והיה יושב ותלמידיו לפניו, - חשבו שהוא בא להרוג אותם - אמר להם מרדכי לתלמידיו, בני! רצו והבדלו מכאן שלא תכוו בגחלתי שהרי המן הרשע בא להרגני, אתם צעירים - תברחו! אמרו לו אם תמות - נמות עמך. אמר להם אם כן נעמוד בתפילה, ונפטר מתוך התפילה, וכשסיימו תפילתם, ישבו ועסקו בהלכות מצות העומר, שהרי אותו היום ט"ז בניסן היה, ובאותו היום היו מקריבין עומר בזמן שבית המקדש היה קים, המן נכנס לבית מדרש ורואה ריתחא דאורייתא, אמר לון, במה אתון עסקין? אמרו לו במצוות קמיצת העומר. שאל אותם, והעומר הזה ממה היה בא מזהב או מכסף? אמרו לו, לא זהב ולא כסף ולא חיתין, אלא משעורים. וכמה הוא שווה? זה כמה פרוטות, מאכל בהמה... אמר להם בא מעט העומר שלכם ודחה לעשרת אלפים ככר כסף שלי.

אומר מרח"ה, אם היו שואלים אותנו בזכות מה היה נס ההצלה האמיתי? היינו אומרים, בזכות דברי הצומות וזעקתם, מה השאלה בכלל, שלשה ימים של צום ובכי ותשובה, אבל המן הרגיש לא זו

הבעיה שלי! הבעיה שלי הדף גמרא והריתחא דאורייתא, מול זה אני לא מתמודד!

היטלר ימ"ש עלה לשלטון שנים רבות לפני השואה וכבר מהתחלה הוא זמם להכרית את כלל ישראל, אז למה הוא לא ביצע את זממו מיד בהתחלה? אמר החזון אי"ש, כל זמן שהיה את עמל התורה של ר' ברוך בער, ושל ר' שמעון שקופ - הוא לא יכל לעשות כלום, כי דף גמרא עוצר את עמלק.

ויתכן שלכן הדר קיבלוה בימי אחשורוש. בהתחלה הם לא קיבלו את התורה מאהבה, ומה קרה פתאום? אלא הם נוכחו לדעת עד כמה הדף גמרא עוזר להם.

והנה ידוע שכתוב במדרש תנחומא (פרשת נח, ג) ולא קיבלו ישראל את התורה עד שכפה עליהם הקב"ה את ההר כגיגית שנאמר ויתצבו בתחתית ההר, וא"ר דימי בר חמא אמר להם הקב"ה לישראל אם אתם מקבלים עליכם את התורה - מוטב, ואם לאו שם תהא קבורתכם.

ואם תאמר שהוא כפה עליהם את ההר על תורה שבכתב, והלא משעה שאמר להן מקבלין אתם את התורה? ענו כולם ואמרו נעשה ונשמע. מפני שאין בה יגיעה וצער והיא מעט. אלא על התורה שבעל פה שיש בה דקדוקי מצוות קלות וחמורות, **והיא עזה כמות וקשה כשאל קנאותה**, לפי שאין לומד אותה, אלא מי שאוהב הקב"ה בכל לבו ובכל נפשו ובכל מאודו וכו'. דבר כזה קשה - הם לא רצו עד שהוצרך הקב"ה לכפות עליהם הר כגיגית.

ונבין את זה בעומק הרבה יותר: נס ההצלה שהם קיבלו זה לא סתם בזכות התורה, אלא העמל התורה! לבא וללמוד תורה בכזו מסירות הרי הם לא ידעו שהמן נחל מפלה, הם היו בטוחים שהוא בא להרוג אותם ובכל זאת המשיכו בכזו ריתחא דאורייתא. המן בא ורואה בית מדרש שוקק חיים כימים ימימה אפי' שהם לא יודעים עדיין שכבר נתהפך הגלגל. פה אני יודע שאני לא מחזיק מעמד, עם התורה מתוך הדחק והתורה מתוך הצער - עם זה אני לא מאמין שאני יצליח. אז אדרבה, ראו שכל היגיעה הזו שהיא עזה כמות וקשה כשאל - זה מה שעומד לנו כנגד כל העמלקים, ולכן הדר קיבלוה בימי אחשורוש - הם קיבלו את זה מאהבה.

על הבניין של ישיבת חברון בשכונת גאולה בירושלים, מתנוסס שלט גדול, 'נדבת האחים לבית ויצמן'. הוא היה יהודי מחיפה, בעל בית חרושת גדול. והוא רצה בכלל להקים ישיבה בחיפה. ומה הוא ראה בחברון? זה היה בתקופה שלאחר הפרעות ואז הבחורים היו לומדים בבית הכנסת 'שושנים לדוד' בשכונת הבוכרים, והיה אז פחד מות מהערבים. יום אחד מר ויצמן עבר ליד שושנים לדוד ושמע צעקות מלמעלה, הוא נבהל וחשש שאולי הערבים נכנסו לשם, הוא עלה למעלה וראה שני בחורים שמתווכחים בלימוד וצועקים, והוא מאד התרגש, אם היום במצב הזה - זה מה שמעניין את הבחורים, השקיעות בלימוד, איתם אני רוצה להיות שותף! ואז הוא תרם את הבנין הגדול.

וסיפר לי יהודי מחיפה, שבאותו הזמן שהוא תרם את זה, אמרו עלי בחיפה - שהיתה 'עיר הפועלים' במקום להביא פרנסה לעוד פועלים יהודים, הוא מבזבז את הכסף על ה'בטלנים' האלו.

ואותו יהודי היה תמים, וסקרן אותו לדעת אם ויצמן יודע מה מדברים עליו. הוא פגש אותו בבית הכנסת הגדול בחיפה ושאל אותו אם הוא יודע, אמר לו: כן. והוסיף ואמר, אם יהיה בחור ישיבה אחד שלמד, ותוך כדי הלימוד הוא הרגיש צימאון גדול והיה קשה לו להמשיך, והוא הלך לברו ושתה כוס מים מהברז שאני תרמתי - הכל היה שווה!!! מושגים. ממה זה התחיל, מה הוא ראה? הוא ראה את ה'עזה כמוות אהבה', שבתוך תקופת הפרעות מה מעניין אותי, השקיעות בלימוד, הרשב"א ור' עקיבא אייגר. וזה גם מה שראו היהודים בשושן, ולכן הדר קיבלוה בימי אחשוורוש כי העמל התורה בכח התורה שבע"פ זה מה שעומד לנו כנגד העמלקים הכי גדולים.

עמל התורה - זה הצורה לקבל תורה

איתא במדרש (תצוה לו, א) ואתה תצוה, הדא הוא דכתיב (ירמיה יא, טז) "זית רענן יפה פרי תאר קרא ה' שמך" וכי לא נקראו ישראל אלא בזית בלבד, והלא בכל מיני אילנות נאים ומשובחים נקראו ישראל, אז למה ירמיה בא ואומר זית רענן יפה פרי תואר? אלא מה הזית הזה עד שהוא באילנו מגררין אותו, ואח"כ מורידין אותו מן הזית ונחבט, ומשחובטין אותו - מעלין אותו לגת ונותנין אותו במטחן ואח"כ טוחנין אותו, ואח"כ מקיפין אותו בחבלים, ומביאים אבנים ואחר כך נותנין את שמן. כך ישראל, באים אומות העולם וחובטין אותם ממקום למקום, וחובשין אותם וכופתין אותם בקולרין, ומקיפין אותן טרטיוטין ואח"כ עושין תשובה והקב"ה עונה להם. מנין? שנאמר ויאנחו בני ישראל, וכן בצר לך ומצאוך וכו' כי קל רחום ה' אלקיך, ה'י זית רענן יפה פרי תאר.

כאשר ייסר איש את בנו ה' אלקיך מיסרך. דהיינו מה המטרה בכל עולם היסורין, כי הוא רוצה שכלל ישראל ישובו בתשובה ואז יגאלו, וכמו שכשרוצים שמן זית הצורה לזה זה ע"י חבטות ויסורין.

הדרשנים מביאים על זה, שכתוב בגמרא (חולין מו, א) ההוא פולמוסא דאתא לפומבדיתא, שזה חיל השלטון, רבה ורב יוסף ברחו. פגע בהו רבי זירא (ותוס' מסבירים שאביו היה גבאי של המלך ולכן הוא לא היה צריך לברוח) אמר להם ערוקאי! כזית שאמרו במקום מרה, ופרש"י, גמירו מינאי הא מילתא, כזית שאמרו במקום מרה יהא.

אומרים הדרשנים (מובא בדרכי מוסר) וכי בדיוק זה מה שחסר להם עכשיו?! אלא כזית שאמרו, אותו כזית שהחיים תלויים בו, הכזית בשר, הרביעית דם - במקום מרה. כנגד הפולמוסאי האלה מה מחזק אותנו? הבמקום מרה, הקושי המרירות והעמל התורה, דוקא בשעה קשה זו, כי הם חיינו ואורך ימינו ודווקא כעת! וממילא, קיבלו את התורה מאהבה, כי הם הבינו עד כמה התורה שלמדתי באף, בקושי ובעמל, היא שעמדה לי, וכמשי"כ בחז"ל אף חכמתי עמדה לי, תורה שלמדתי באף היא שעמדה לי.

והנה, על תורה שבעל פה כתוב כי עזה כמות אהבה קשה כשאל קנאה, שאול - זה עומק הגיהנום! וכתוב בפסחים (פז, ב) למה גלו ישראל לבלב? מפני שהיא עמוקה כשאל, והגמי ממשיכה שנאמר מיד שאול אפדם ממות אגאלם, אומר רש"י - שיפדם משם מהר. מביאים אתכם לשאל כי דוקא על ידי זה מיד שאול אפדם, ואז ע"י זה הגאולה תבא יותר מהר, וכמו שבשיעבוד מצרים, קושי השיעבוד קיצר את הארבע מאות שנה ל-210 שנה. והעמל התורה שהיא קשה

כשאל קנאה - דוקא זה מה שעומד לנו, ואת זה קיבלו מאהבה, את עמל התורה! והיא שעמדה לאבותינו ולנו.

הגאון ר' לייב לאפיאן זצ"ל (ר"י גייטסהד, ובנו של מרן ר' אליה) אמר, כל הדברים שהיום טורחים בשביל להשיג אותם, לעתיד לבא לא יצטרכו לטרוח על זה ויהיה הכל בהישג יד. לבד מעמל התורה! עמל התורה זה לא רק בגלל שאני לא מבין אז אני עמל, אלא זה הצורה לקבל תורה, **תורה מגיעה עם עמל התורה**. זה המהלך הראשון במצות מחית עמלק.

מחיית עמלק שבליבנו - הליצנות

המהלך השני איך מקיימים היום את מצות מחיית עמלק.

בישיבה אמרו לנו בשם ר' חיים מבריסק שיש לכל בן אדם - עמלקי קטן בלב. וגם על העמלקי הזה יש מצות מחיית עמלק. עמלק - המטרה שלו זה לקרר ולצנן. אשר **קרך** בדרך, וכדפרש"י לשון קור וחום, צננך והפשירך מרתיתחך. לפעמים אדם מתלהב, הוא רוצה לעשות שטייגן הוא רוצה להשתנות ולגדול. ופתאום הוא שומע קול קורא מתוך לבו אל תתלהב, אתה הרי יודע שזה לא יחזיק מעמד הרבה זמן, לא שווה לך להתחיל, בסוף יגידו עליך שאתה לא עקבי, או כל מיני כינויים שמכנים את מה שרוצה להתקדם ולהתעלות. תעזוב, תהיה מהחבריה... ואז - הכל נגמר, שלום על ישראל, העמלקי הקטן הזה עושה צרות לכולם, **מחה תמחה!** תמחה אותו מהר.

איך קוראים ל'אשר קרך' הזה? **ליצנות**. לבטל את הערך של דברים ערכיים.

ביוצרות לפרשת זכור מכנים את עמלק בשם לץ, כתוב שם, יקש לץ לחרף צבקות וכו' ואח"כ **לץ בבוא ללוצץ פלץ ונתלוצץ**. הביטוי של עמלק הוא - ליצן. כמה שיותר ליצן, כ"כ התלהבנו, היתה השפעה גדולה, אבל בליצנות אחת - הכל נמחק כלא היה.

(סיפר לי בחור בישיבה, שבאחד בסמינר של ערכים כשהם הביאו ראיות לחיזוק האמונה. אחת הראיות שהביאו שם זה הנס עם השמיטה במושב קוממיות. שהיתה שנה אחת שהיתה מכת ארבה, וכל השדות שבאיזור מושב קוממיות שלא שמרו שמיטה לקו בארבה, והכל נאכל עד בלתי השאיר לו שריד! וכשבאו לגבול של מושב קוממיות ששם שמרו על השמיטה - הם לא נכנסו, וכל השדות נשאר ששלמים. ראו בחוש את יד ה'. קם אחד המשתתפים וטען זה שקר! לא ייתכן שאנשים ראו כזה דבר ולא חזרו בתשובה, אין לזה שום הסבר טבעי רק שיש בורא עולם!... והציע, יש לי דוד שגר באיזור אני יברר אצלו אם הוא שמע על זה, זה לא יתכן... הוא שאל את הדוד, ואמר לו הדוד, בטח! זה היה מפורסם. אז תמה, איך זה שלא חזרתם בתשובה? אז אמר לו הדוד, אותם שדאגו שלא נחזור אמרו לנו, תראו, לא רק אנחנו שונאים את הדתיים, אפילו הארבה לא מסוגל להתקרב אליהם...)

כולם ראו בחוש שזה יד ה', ולא שייך אחרת, אבל עם בדיחה אחת הכל נגמר. וזה העמלק. והליצן הזה העמלקי נמצא אצלנו בלב. כשמתחילים להתלהב - מיד הוא מצנן אותך. אתה לא ילד קטן שמתלהב מכל דבר, ואז מאבדים את הכל).

ומה יכול לעמוד מול הליצנות הזו שמקררת? וזדים ביד עוסקי תורתך. זד יהיר - לץ שמו, מה מכניע אותו? העוסקי תורתך!!! וכמשי"כ בב"ח, לעסוק בתורה עם כל הריתחא דאורייתא, הלא כל דברי כאש נאום ה'.

ולפי כל הדרכים הללו יוצא, שעיקר מחיית עמלק בזמן הזה - זה על ידי עסק התורה. וכל כמה שאנחנו מרבים בתורה יותר ויותר - ככה העמלק נמחה יותר.

תענית אסתר - לשעבד את הלב ולהתפלל לקב"ה

הג"ר חיים אהרן טורצ'ין בספרו על חנוכה ופורים כתב שתענית אסתר חלוק משאר הצומות. כל הצומות נתקנו על איזה צרה שהיתה לעם ישראל, משא"כ תענית אסתר זה חלק מפורים ומחובר לפורים, וזה בא להגיד לי שנס הפורים הגיע ע"י דברי הצומות וזעקתם.

אם נשים לב נראה, שבמחיית עמלק החיוב הוא שבכלל לא יזכר שמו של עמלק, וכמש"כ רש"י סוף פרשת כי תצא. מאיש ועד אשה מעולל ועד יונק משור ועד שה, וכמו שאמר שמואל לשאול, כי אם היה נשאר הבהמות היו אומרים זה משלל עמלק, ואז היה נזכר שמו של עמלק והכתוב אומר תמחה את זכר עמלק. רוצים שלא יזכירו בכלל את השם עמלק. וצריך להבין, בז' אומות נצטוונו לא תחיה כל נשמה, אבל מה הבעיה שיישאר הרכוש שלו, שאול הפסיד את המלוכה לא רק בגלל ששייר את אגג, הוא גם השאיר צאן ובקר למען זבוח לה' אלקיך, אבל אמרו לך להחרים אותם. למה כ"כ מקפידים על זה?

דבר שני, מלחמת עמלק התנהלה בצורה שונה משאר המלחמות. כאשר ירים משה ידיו - וגבר ישראל, וכאשר יניח ידיו - וגבר עמלק. והיו ידיו אמונה עד בא השמש. המלחמה הגשמית היתה תלויה צעד בצעד עם המלחמה הרוחנית. וכמש"כ בחז"ל, בזמן שהיו משעבדים את לבם למקום - היו מתגברים. ומה הענין בזה?

ובישיבה כד הוינא טליא היו אומרים שבעמלק זה עיקרו מחיית שורש הרע והשיטת חיים שלהם, וברע א"א להשאר כלום.

ולפני שנסביר מהו השורש של עמלק נקדים בסיפור שסיפר הגאון ר' חיים קמיל זצ"ל.

בגטו ורשא היו יהודים רבים במצור. והיטלר ימח שמו היה מפציץ את גטו ורשא עם פצצות עשן שהיו הורגות כל יום שלשים אלף איש!!! באו מפקדי הגסטאפו להיטלר ימח שמו ואמרו לו, הרי כל פצצה כזו עולה הון תועפות, בשביל מה צריך את זה, הרי בין כה וכה הם נצורים ואין להם מה לאכול, תן להם שימותו מרעב, וככה זה בלי כסף אתה הורג את כולם בחינם! אמר להם היטלר, אתם רוצים לאבד לי את ההנאה הכי גדולה בחיים שלי?! אני קם בבוקר, ולוקח משקפת ורואה איך שהפצצות נופלים עליהם, אני שומע את הצעקות והצווחות וככה נהיה לי טוב על הלב. זה ארוחת בוקר אחרת...

היו הרבה רשעים שהרעו לכלל ישראל, אבל תמיד זה התחיל עם סיבה מסוימת, מצרים פחדו כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאנו, עוג פחד, וכן בלק עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו, ולכן הם באו והצרו לעם ישראל. אבל עמלק הוא בכלל לא היה בסוגיה, אף אחד לא התקרב אליו, ולא רק זה, עמלק מוכן להיכוות(!) העיקר שלעם ישראל לא יהיה טוב. זה לא פשוט להיכוות באמבטי רותחת, אבל עמלק מוכן לקבל כויות העיקר שעם ישראל יסבלו ולא יהיה להם טוב. זה השורש הרקוב של עמלק, ליהנות מהרע. וכל איזו שהיא נתינת פתח לרוע הזה - סופו אבדון.

מלילה אחד שהשאירו את אגג - נולד המן. מלילה אחד! וכמו שדיברנו הרבה פעמים פורץ גדר ישכנו נחש. זה מתחיל בפירצה קטנטונת, מה כבר יקרה מחור אחד קטן... אבל הנחש כבר נכנס.

המחיית עמלק זו מלחמה. מלחמה לה' בעמלק. וכנגד מה לוחמים? כנגד ההשחתה וכוחות הרע. היטלר לא היה איכפת לו להפסיד

מליונים העיקר ליהנות מזה שליהודי רע ולראות איך שכולם צועקים וסובלים. ימח שמו וזכרו.

ואיך מצליחים במלחמה הזו? רק ע"י שמשעבדים את לבם לאביהם שבשמים.

הזכרנו את דברי המשך חכמה, שמביא על יתרו - מה שמועה שמע ובא? קריעת ים סוף ומלחמת עמלק. ומה המיוחד שהוא ראה במלחמת עמלק? ומסביר המש"כ, שהרי עם ישראל היו בתוך הענן ושמורים ומוגנים, אז כנגד מי עמלק נלחם, את מי הוא קירר? את כל הנחשלים אחריו. אלו הערב רב והחוטאים שנפלטו מחוץ לענן. ובמלחמת עמלק יצאו כל כלל ישראל להילחם. בשביל מי??? בשביל הפושעים והחוטאים. זה ההיפך הגמור מעמלק, עמלק הורג אנשים כשרים וצדיקים רק בשביל ליהנות מכך שרע להם, אבל יהודי מוכן למסור את הנפש בשביל להציל את הפושעים והחוטאים שגם להם יהיה טוב ולא יבלו, ולכן יתרו רצה להתקרב אליהם. **המלחמה בעמלק - זה כמה שיותר להשריש טוב.**

מרון הראש ישיבה היה מביא את הגר"א בסידור הגר"א שאומר, מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש, ודרשו חז"ל שהקיש על שערי רחמים ונפתחו לו. מה הוא עשה? אומר הגר"א, שני שערים הם אחד בלבם של האדם ואחד בשמים, וכשהאדם פותח את השער בלב שלו - נפתחים שערי שמים. הצורה ללחום בהשחתה וברע של עמלק, זה ע"י שאתה תראה את ההיפך הגמור, תראה את הטוב. תתן מעצמך אפילו לרשעים! ואם כך, אז אמנם נכון שהיתה פה מלחמה גשמית, אבל כל כולה היתה על בסיס רוחני.

התשועה מגיעה רק כשתלויים בקב"ה לבדו

הרבה שלנו הג"ר יוסף רוזובסקי זצ"ל [שהיה לשם דבר, באור ישראל הקטנה ש"ג] אמר, שכתוב בחז"ל שאסתר אמרה הצילה מחרב נפשי מיד כלב יחידתי ונסתלקה ממנה רוח הקודש, עד שחזרה וקראתו אריה שנאמר הושיעני מפי אריה, ושאל ר' יוסף, מה הבעיה שהיא קראה לו כלב, הוא לא היה כלב?!... (הרי מסתמא אבא שלו עבר על לא יגדל אדם כלב רע בתוך ביתו...)

אלא, אומר ר' יוסף, כשאדם רואה כלב ברחוב אז הוא לא מאבד עשתונות, אמנם קצת מפחדים אבל לוקחים כמה אבנים ונגמר הסיפור, וגם אם זה כלב יותר גדול - אז לוקחים אבן יותר גדולה, לא סוף העולם... אבל אחד שרואה אריה ברחוב הוא אבוד, אין מה לעשות. כל זמן שאסתר הרגישה שהוא רק כלב, אחרי הכל אני אשתו זה לא סוף העולם - אז רוח הקודש נסתלקה ממנה. אבל כשהיא חזרה וקראתו אריה - היא הבינה שלבד אני אבודה, ואז היא היתה תלויה רק בקבה לבדו בבטחון מוחלט, ואז היא קבלה את התשועה.

הגאון ר' אברהם הורביץ כותב בהקדמת ספרו 'דבר הלכה', והרבה פעמים נתנסינו אני וזוגתי במידת הביטחון, ואמר לנו מרן זללה"ה (החזו"א) שתשועת האדם מגיעה כאשר אדם לא רואה שום פנים להינצל ללא עזרתו יתברך.

הג"ר יחיאל שלזינגר זצ"ל (ר"י קול תורה) אמר, כתוב שאין שם שמים נזכר במגילת אסתר כלל. מלבד פעם אחת שמוזכר ברמז ברי"ת המילים יבוא המלך והמן היום זה שם הוי"ה. ולמה בדיוק שם? כיון שכל הזמן היהודים חשבו אחות לנו בבית המלך, אחרי הכל היא המלכה, ויש לה לב של יהודיה, ובודאי יהיה טוב. אמר הקב"ה אתם מסתדרים איתה? לכו אליה... אבל ברגע והם ראו שהיא הזמינה את המן למשתה, היא כבר שינתה את הפנים... היא הולכת להתחנף להמן... היא שכחה עמה ומולדתה, גם עליה א"א לסמוך, (והם לא

ידעו למה היא התכוונה באמת) כעת הם פנו לרבוננו של עולם ואמרו
לו רק אתה יכול לעזור לנו, ולא הסיחו דעת מן הרחמים, ואז הקב"ה
הגיע, כמו שרמוז במגילה.

הנס של פורים - ונהפוך הוא, אין טבע. ונסביר: אמר לי פעם הגי"ר
ישראל אליה וינטרויב זצ"ל כותב במדרש הפיל פור הוא הגורל, כיון
שנפל פור בחודש אדר שמח שמחה גדולה, אמר נפל לי פור בירח שמת
בו משה וגם זה מזל דגים ודגים בולעים אחד את השני, והוא לא ידע
שאמנם דגים בולעים, אבל הם פרים ורבים, וכן משה רבינו שמת
באדר גם נולד באדר. אז לכאורה הטעו אותו. הוא היה בטוח שזה
החודש הכי גרוע ליהודים, אבל באמת זה החודש הכי טוב.

אבל אומר המהר"ל - זה לא נכון. אדר זה סוף. וסוף זה גמר וכיליון,
אדר זה גמר, ולכן משה מת, ולכן דגים בולעים. המן צדק. אבל דבר
אחד הוא לא ידע: כשעם ישראל רואים שהקרקע מתמוטטת מתחת
לרגליהם ואין מי שיעזור להם, ואז הם נושאים עין למרום - אז
מתחדשת הנהגה בבריאה שהקבה צורתן של ישראל והם מונהגים
בהנהגה של למעלה מדרך הטבע. את זה המן לא ידע. להיפך, כמה
שיותר גרוע להם, אז הם מתקרבים לקב"ה יותר ואז יש הנהגה
שהקב"ה צורתן של ישראל. **זה המהות של פורים, להגיד לנו שכל
כמה שהכל נסגר עליך מסביב כעת זה הזמן שאתה יכול להתקרב
לבורא עולם ולזכות ולקבל.**

פורים הוא זמן שאפשר להתעלות לגבהי מרומים

לפעמים בחור חושב אני באמת רוצה להתעלות, אבל אין לי את
הכוחות ואין לי את הכלים. מה אני יכול לעשות?

שמעתי מחתנו של הגר"א ולדמן שליט"א, שהיה ראש ישיבה
אמריקאי חשוב שהציעו לו שידוך, חתן ת"ח מופלג, אבל הוא מגיע
מבית פשוט (בשרשים שלו) והוא לא ידע אם לגשת לזה או לא. אז
הוא צלצל לידידו הגאון ר' שמואל יעקב בורנשטיין זצ"ל ושאל אותו.
אמר לו ר' שמואל יעקב ב' דברים שכתובים בחז"ל.

א. כתוב בחז"ל (שבת פח, ב) כשמשה עלה למרום לקבל תורה שאלו
המלאכים מה **לילוד אשה** ביננו, אמר להם הקב"ה לקבל תורה בא.
אמרו לו חמדה גנוזה יש לך תתקע"ד דורות ואתה מבקש ליתנה
לבשר ודם! תנה הודך על השמים. ואמר הקב"ה למשה - השב להם
תשובה וכו'.

וקשה, למה המלאכים אמרו בהתחלה ילוד אשה ואח"כ בשר ודם,
למה זה השתנה?

ב. ועוד דבר הוא הביא שכתוב בספרי (כי תצא) הגוף מן התחתונים
והנשמה מן העליונים. זכה - נעשה גופו מן העליונים. לא זכה נעשית
הנשמה מן התחתונים. בידו של האדם לעלות ולהתעלות לגובה
מרומים.

וצריך לדעת, שאחד הימים הכי מוצלחים להגיע לזה זה פורים. דבר
ראשון - זה זמן קבלת התורה מאהבה, שנית - זהו יום שכולו נס. דבר
שלישי - ידוע, מה שכתוב בקב הישר שאדם שמתפלל ביום תענית
אסתר ואומר את פרק כ"ב בתהילים 'למנצח על איילת השחר' הוא
זמן להענות בדברים שלמעלה מדרך הטבע, ובלקווד יש הרבה
סיפורים כאלו על יום פורים עצמו. וזה דבר ידוע שכל הפושט יד -
נותנין לו!

פעם המשגיח הגה"צ ר' דב יפה זצ"ל סיפר שהוא שאל את הגאון רבי
צבי פסח פרנק, שידוע ומפורסם מעלת החזרה על הלימוד, אז למה
בישיבות לא רואים שמשקיעים בזה? אמר לו הרב פרנק, כי היצה"ר
הוא סוחר טוב ואיפה שהוא יודע שיש רווחים גדולים - שם הוא
נמצא. הוא יודע שחזרה זה דבר טוב - אז הוא משקיע כוחות למנוע
אותנו מלחזור. היצר הרע מאבד לנו את הפורים - כפשוטו! וזה כ"כ
חבל, כי אפשר כ"כ הרבה לזכות. הרב החיד"א כותב (לב דוד פכ"ט)
ברור שאם היו עושים שמחה לשם שמים, ובזמן שנשאר היו לומדים
היה נמחה זכר עמלק והיתה באה הגאולה. אפשר להרויח את הכל
ברגע אחד ומצד שני אפשר להפסיד.

ב"ה השנה פטורים מלצאת למגביות כמו שהורה מרן ראש הישיבה
שליט"א. וממילא יש זמן לשבת וללמוד. מי שיכול לאסוף בבית, או
במשפחה - מצויין. אבל לא לצאת לרחוב. ודאי שכ"א נושא בעול,
אבל אנחנו יודעים מה שההלכה אומרת לנו, יודעים את הגבולות.

**ומה שהכי חשוב לנו, מה שמחזיק את הישיבה ואת כל כלל ישראל
זה המשמר בליל פורים, וזה דבר ששייך לישיבת 'ארחות תורה',
היום זה נחלת הכלל, בהרבה מקומות לומדים בליל פורים, וגם
משלמים על זה לאברכים, אבל מפה זה התחיל. מרן הרה"י היה בא
לדבר בלילה על חשיבות הלימוד הזה, המשמר הזה הוא קודש
קדשים. בואו ונחיה קצת פורים.**

פעם אמר הגי"ר חיים ברים, רבוננו של עולם! יש לי כבר חמין לשבת,
יש לי כבר קוגל, ויש לי גם מרק לכבוד שבת, חסר לי רק דבר אחד,
תן לי קצת שבת!...

יש לנו כבר יין לפורים, ויש לנו אזני המן, אבל חסר לנו קצת פורים!...
בא ותהיה עם הקב"ה, תשמח אותו, תתחזק בלימוד התורה ובפרט
בימי שישי שבת. והשנה אפשר לזכות כ"כ הרבה בשישי שבת. גם י"ד
וגם ט"ו זה זמנים שאפשר לזכות בהם כ"כ הרבה.

בואו ונקבל ע"ע את התורה מאהבה, ולא נפנה אל הליצן הקטן שיש
לנו בלב, ניתן לעצמנו להתרגש ולהתקרב לקב"ה, לעמול בתורה,
ולהתייגע בתורה. ובאמת משכים לפתחנו פורים נחמד, ופורים
אמיתי. במקום לרוץ ממקום למקום ולשתות ולהשתכר, היום אתה
נמצא עם הקב"ה לבד ועם עצמך, תן רגע של מחשבה, תקח את הקבה
אליך ותחיה איתו. זה שנה אחרת!!! וזה מה שגומר הרמ"א את
השולחן ערוך בסוף או"ח והלכות פורים, 'וטוב לב משתה תמיד'.

לע"נ
צופיה בת לולו ע"ה
נלב"ע ט"ז אדר
תנצב"ה

לע"נ
דוד בן לולו ז"ל
נלב"ע כ' אדר
תנצב"ה

ניתן לשמוע את השיחה ביום שלישי בערב ולאחמ"כ בשידור חוזר בקו השיחות שמספרו 074-740-3629

ע"מ שנוכל להמשיך בהפצת תורתו של מורינו המשגיח שליט"א, אנו זקוקים לעזרת הציבור

לתרומות והנצחות: 054-843-6282

לקבלת הגליון במייל: 4166058@gmail.com